

Nr 726

Av herrar Nilsson i Lönsboda och Antby, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 94, angående ett system för permanent skördeskadeskydd, m. m.

(Lika lydande med motion nr 621 i Första kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 94 framlägges förslag till ett permanent skördeskadeskydd, avsett att tillämpas från och med innevarande års skörd. Detta permanenta skydd skall tills vidare endast gälla för skador på spannmål, vallskörd, potatis, oljeväxter och sockerbetor. Detta medför att bl. a. de frilandsodlade köksväxterna tills vidare ställs utanför systemet. Departementschefen har dock uttalat behovet av att skyddet utvidgas till att omfatta även dessa. För att möjliggöra detta önskemål har skördestatistiska nämnden fått i uppdrag att i samråd med trädgårdsnäringsutredningen utreda möjligheterna av en sådan utvidgning av skördeskadesystemet att även den fältmässiga trädgårdsodlingen skall kunna ingå i detsamma.

Som komplettering till skördeskadesystemet föreslås att behovsprövade bidrag skall kunna utbetalas i sådana fall, då så betydande skördeskador uppenbarligen föreligger att skadeersättningar bort utgå, men detta ej skett på grund av systemets allmänna konstruktion eller oförutsedda brister i detsamma. Trädgårdsodlare som lidit skördeskador på sina fältmässiga odlingar hänvisas dock tills vidare till de bidrag, som kan beviljas under anslaget Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m.

Med tanke på departementschefens uttalanden och åtgärder för att skapa likställighet mellan köksväxter och andra grödor kan det icke vara logiskt och riktigt att utestänga trädgårdsodlarna från behovsprövade bidrag från skördeskadefonden och endast medge bidrag vid naturkatastrofer. Det är ju dock »på grund av systemets allmänna konstruktion» som skadeersättningar inte kan utgå från det permanenta skördeskadesystemet.

Under senare tid har skördeskadehjälp utgått till både jordbrukare och trädgårdsodlare. Enligt vår uppfattning är det värdefullt att man söker behålla denna principiella likställighet mellan de båda grupperna. Vi delar departementschefens uppfattning att starka skäl talar för att det permanenta skördeskadesystemet bör starta endast med de största grödorna inom jordbruket. Vi anser dock, att trädgårdsodlarna icke bör utestängas från möjligheten att erhålla behovsprövade bidrag. Detta i all synnerhet

som skörde-skadefonden till 1/3 är uppbyggd med medel direkt ur statskassan. Vi föreslår därför att behovsprövade bidrag bör utgå till trädgårdsodlare enligt samma grunder som gäller för jordbrukare och att det belopp, som årligen skall stå till förfogande för behovsprövade bidrag, bör motsvara 2 procent av de utgående allmänna kontanta ersättningarna för skörde-skador, dock lägst 200 000 kronor.

På grund av att köksväxter och andra specialgrödor inte medtagits i det permanenta skörde-skadesystemet är det enligt vår uppfattning angeläget att man tills vidare bibehåller möjligheten att erhålla statlig lånegaranti för skörde-skadelån. Dylig garanti bör kunna utgå till såväl jordbrukare som trädgårdsodlare. Främst för trädgårdsodlarna kommer eljest det permanenta skörde-skadeskyddets införande att medföra en avsevärd försämring, om man tager bort de låne- och bidragsmöjligheter som för närvarande står till buds för de trädgårdsodlare som drabbats av skörde-skador.

I propositionen föreslås att skörde-skadeskyddet endast skall gälla för brukningsdelar med mer än två ha odlad mark. I den mån trädgårdsodlingen kommer att inordnas i systemet synes denna gräns vara omöjlig att uppehålla. Ett på traditionellt sätt drivet jordbruk i storleken under två ha drabbas väl i regel inte av skörde-skador som åstadkommer alltför svåra konsekvenser, men i fall där värdefulla specialodlingar i form av frukt, bär eller grönsaker förstöres kan mången gång stora värden stå på spel även inom dessa snäva arealgränser. Vi anser det därför vara lämpligast att icke alls räkna med någon realgräns och hemställer att denna fråga också tages upp till behandling i den pågående utredningen.

Med stöd av det ovan anförda hemställs,

att riksdagen måtte besluta

1) att odlare av trädgårdsprodukter bör få behovsprövade bidrag enligt samma grunder som enligt propositionen skall gälla för jordbrukare samt att det belopp som skall ställas till förfogande för behovsprövade bidrag med hänsyn härtill höjes så att det motsvarar 2 % av de utgående kontanta ersättningarna för skörde-skador, dock lägst 200 000 kronor.

2) att trädgårdsodlare tills vidare bör kunna erhålla statlig lånegaranti för skörde-skadelån, samt

3) att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag syftande till att trädgårdsodlare måtte inordnas i det permanenta skörde-skadeskyddet samt att arealgränsen i samband därmed borttages.

Stockholm den 7 april 1961

Arvid Nilsson
i Lönsboda

Sven Antby